

SVRAB-SCABIES

- **Je velmi nakažlivé kožní onemocnění.** Je rozšířen po celém světě, postihuje všechny rasy i vrstvy obyvatelstva, nevyhýbá se dospělým ani dětem.
- **Šíří se hlavně v kolektivech,** kde žijí lidé v těsném kontaktu (v rodinách, jeslích, internátech, domovech důchodců, nemocnicích, sociálních ústavech).
- Nejčastější cesta přenosu je **mezi sexuálními partnery.**
- **Imunitně oslabení jedinci** mohou být k nákaze náchylnější.

- **Původcem** svrabu je mikroskopický, maximálně **0,5 mm velký roztoč**, který se jmenuje **zákožka svrabová (Sarcoptes scabiei).**
- Samičky lezou po kůži, během několika minut se do ní zavrtávají a ve spodních vrstvách kůže si razí chodbičky, ve kterých každý den kladou 1 až 2 vajíčka. Z nich se líhnou larvy, které žijí na povrchu těla.
- Z larev se během 18 až 23 dnů vyvinou nové samičky, které se opět zavrtávají nebo se mohou přenést na dalšího hostitele.
- **Bez léčby se člověk zákožek nezbaví.**

JAK DLOUHO ŽIJÍ ZÁKOŽKY?

- Délka života jedné zákožky je až 5 týdnů a za tu dobu stačí naklást 40 až 50 vajíček.
- Během několika měsíců se v příznivých podmínkách na lidském těle může vyvinout z jedné zákožky až několik set jedinců.
- Mimo lidské tělo zákožky vydrží ve vlhkém prostředí jen asi dva dny.
- Sucho a přímý sluneční svit zákožky ničí, stejně jako teploty pod bodem mrazu.

JAKÉ JSOU MOŽNOSTI PŘENOSU NÁKAZY?

- Člověk se může nakazit těsným a opakovaným dlouhodobým kontaktem s nakaženou osobou. Přenáší se z kůže na kůži, čím delší je kontakt a čím více postižená osoba je, tím větší je pravděpodobnost nákazy.
- Krátkým stiskem ruky či polibkem se pravděpodobně nenakazíte.
- Méně častým zdrojem nákazy může být ložní či osobní prádlo a ručníky používané společně s infikovanou osobou.
- Svrchní oděv, čalouněné potahy či koberce nehrají v přenosu nákazy vážnější roli.
- Pozor na společné ubytovny, noclehárny a zařízení, kde se střídá velké množství lidí v rychlém sledu bez dostatečné možnosti úklidu a výměny ložního prádla.

JAK SE LÉČIT?

- Každopádně je potřeba navštívit lékaře a neléčit se sám. Lékař stanoví diagnózu a odpovídající léčbu.
- Používají se masti a krémy s obsahem látek, které zákožky zničí. Tyto přípravky je však nutno aplikovat na celé tělo, od krku dolů. Přípravek musí působit na zákožky kontaktně. V místě, kde mast není nanesena, mohou zákožky přežívat.
- Léčebnou kúru, během které je nemocnému doporučeno se nemýt, je nutno podstoupit opakovaně; jednorázová aplikace nestačí.
Po každé kúře je nutno všechno prádlo opět vyvařit, a teprve nyní se vykoupat.
- Dle pokynů lékaře současně léčit všechny osoby v těsném kontaktu s nakaženým, i když nemají dosud klinické obtíže.

- I když jsou zákožky zničeny a nové chodbičky si nevrstají, klinické příznaky mohou přetrvávat i několik týdnů po ukončení léčby.

OPATŘENÍ :

- Navštívit kožního lékaře, který nákazu potvrdí, nebo vyloučí.
- Osobní prádlo, ručníky a ložní prádlo vyprat a vyvařit nebo alespoň důkladně přežehlit žehličkou nastavenou na nejvyšší teplotu.
- Věci, které nelze vystavovat vysoké teplotě uložit do igelitového pytle, vystříkat vhodným insekticidním prostředkem dle pokynů výrobce a pevně na několik hodin uzavřít (PIF PAF, BIOLIT P 2000, FAST PL, PERIPEL 55)
- Postele důkladně vyluxovat, matrace rozložit, vystříkat insekticidním prostředkem, nechat vyschnout na slunci.

Zajištění dezinfekce celého pokoje bez přítomnosti lidí mohou provést firmy DDD.

Z podkladů SZÚ Praha zpracovala MUDr. L. Michálková